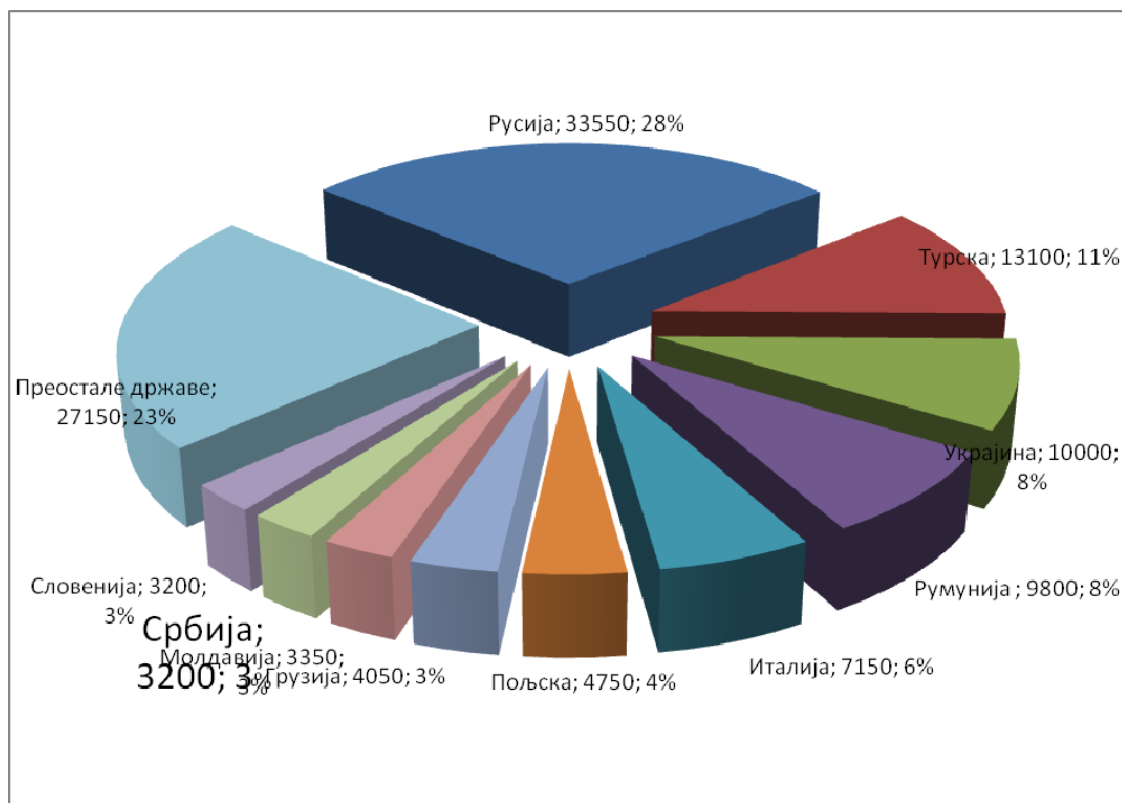

Стање у предметима које Република Србија има пред Судом и упоредна статистичка анализа (јун 2010. година):

Број представки поднетих против Републике Србије налази се у сталном порасту. Стога је Република Србија са 3200 поднетих представки против ње, за нешто више од 5 година од примене Конвенције доспела на 8. место у Европи. Сходно статистици Суда, ова бројка изражена у процентима значи да је 3% од укупног броја представки поднетих Суду против свих 47 држава-чланица Савета Европе поднет против Републике Србије. При томе, требало би имати у виду да већина држава, против којих је поднет већи број представки у односу на Републику Србију (Русија, Турска, Украјина, Румунија, Италија и Пољска), има знатно већи број становника, па стога и потенцијалних подносилаца представки.

Број представки узет у рад посматран у односу на број становника (при чему су рачунани и грађани Србије са КиМ) Србији доноси индекс од 1,60. Виши индекс имају Грузија (5,03), Црна Гора (4,30), Лихтенштајн (3,92), Молдавија (3,70), Словенија (2,91) Монако (2,73), Румунија (2,45), Македонија (2,39), Хрватска (1,70) и БиХ (1,65). Најнижи индекс има Данска (0,11),

Према статистици Суда 95% тих представки бива одбачен без доставе туженој држави тј. Републици Србији. Тренутну ситуацију у вези са укупним бројем представаки најбоље показује следећи дијаграм:

На дан 31. децембар 2010. године

Овако велики број представки сведочи о великом поверењу које грађани Србије исказују према овој међународној судској институцији, али сведочи и о извесним системским проблемима, као што су проблем суђења у разумном року и проблем неизвршавања правоснажних судских одлука

Број предмета против Републике Србије који су достављени на одговор Заступнику у 2005. години износио је 5 предмета, док је током 2006. године достављено 40 предмета. Тада је донета и права пресуда у односу на Републику Србију. Током 2007. године достављено је на одговор још 24. предмета и донето је још 15 пресуда..

У првој половини 2008. године достављено је на одговор (тзв. комуникације) 18 предмета, донете су 4 пресуде и донето је 8 одлука.

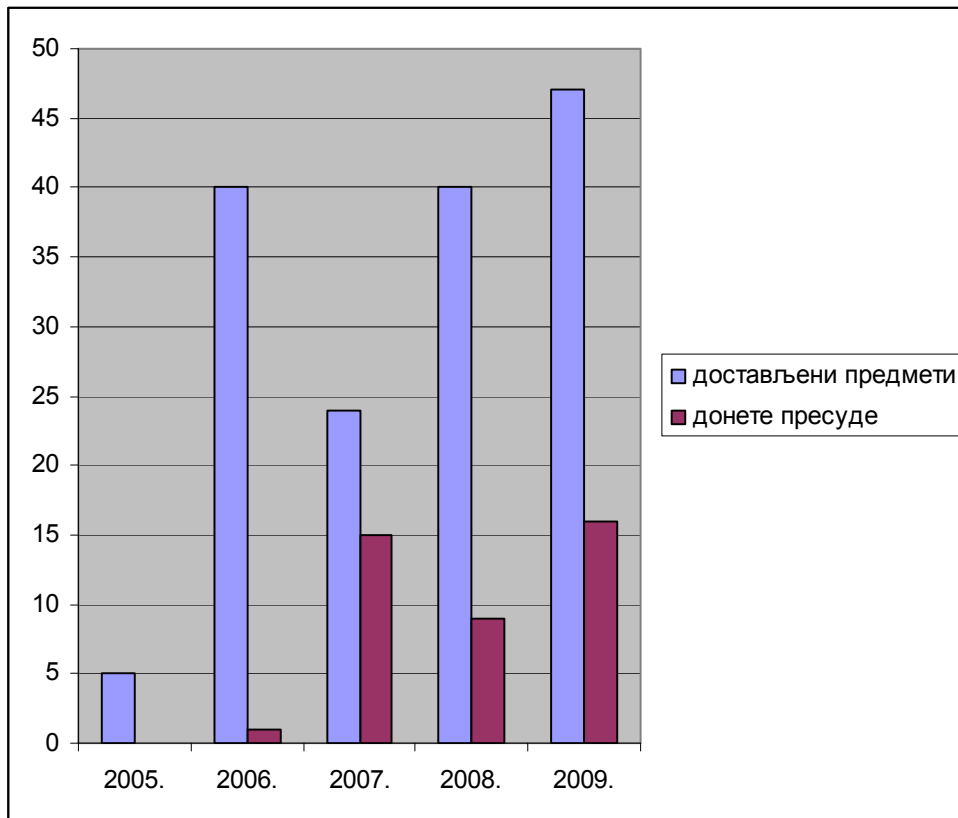
До краја 2008. године достављено је још 22 нова предмета и донето је још пет пресуда и седам одлука. Према томе током 2008. године достављено је на одговор 40 нових предмета, донето је 9 пресуда и 15 одлука.

Према званичној статистици Суда број представки које су достављене на одговор Републици Србији током 2009. године износи 82.¹

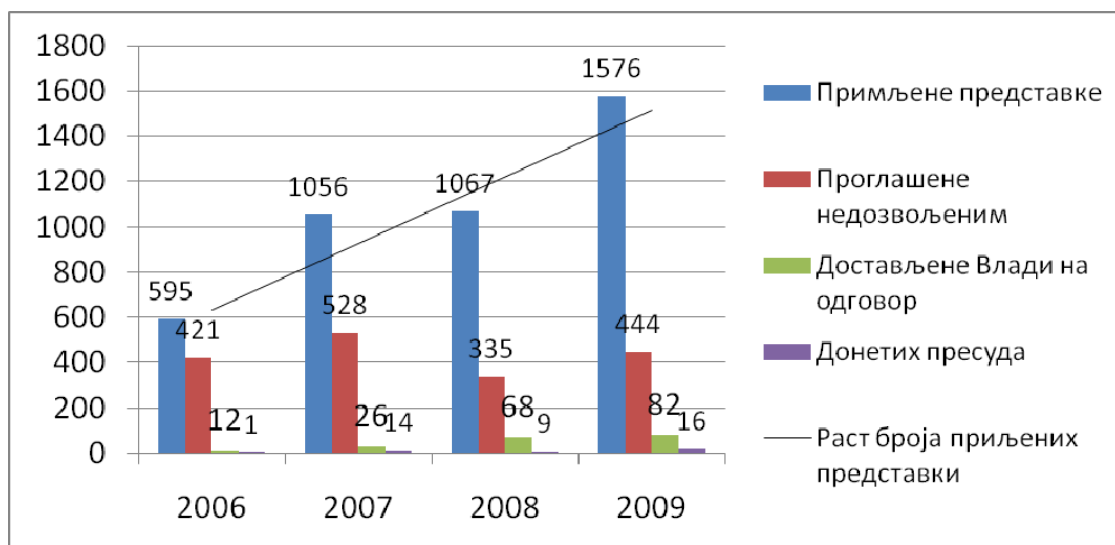
У поређењу са бројем представки које су достављене на одговор другим државама Република Србија се налази у самом врху – 13.место (већи број представки достављен је Бугарској, Француској, Грчкој, Италији, Молдавији, Пољској, Румунији, Русији, Португалу, Словенији, Турској и Украјини), што значи да је велики број поднетих представки одбачен (444), али и да се у будућности може очекивати већи број донетих пресуда у односу на Републику Србију.

У првој половини 2009. године достављено је 23 нова предмета и донето је осам пресуда, а у другој половини достављена су још 24 нова предмета и донето је још 8 пресуда, тако да укупан број предмета комуницираних током 2009. године износи 47, док број донетих пресуда током 2009. године износи 16. При томе, број подносилаца представки је знатно већи, јер у једном предмету има 29 подносилаца, а у другом 30 подносилаца, што није занемарљиво, како код припреме запажања за Суд, тако и у фази каснијег извршавања пресуде. Због тога статистички извештаји Суда говоре о знатно већем броју предмета тј.представки.

¹ Разлика у рачуници између нас и Суда огледа се у томе што Суд броји број представки, а ми број предмета. Наиме, у оквиру једног предмета могућ је већи број представки тј.већи број подносилаца.

До сада је донето укупно 46 пресуда у односу на Републику Србију (1 пресуда донета је 2006. године, 14 пресуда 2007. године, 4 пресуде у првој половини 2008. године, пет пресуда у другој половини 2008. године, осам пресуда у првој половини и осам пресуда у другој половини 2009. године (укупно 16 пресуда објављено је током 2009. године). Током прве половине 2010. године донето је 6 пресуда. Од 46 донетих пресуда у 43 пресуде утврђена је бар једна повреда одредаба Конвенције, док је у 3 пресуде утврђено да није било повреде Конвенције. (две такве пресуде – *Бјелић* и *Молнар-Габор* донете су током 2009. године).

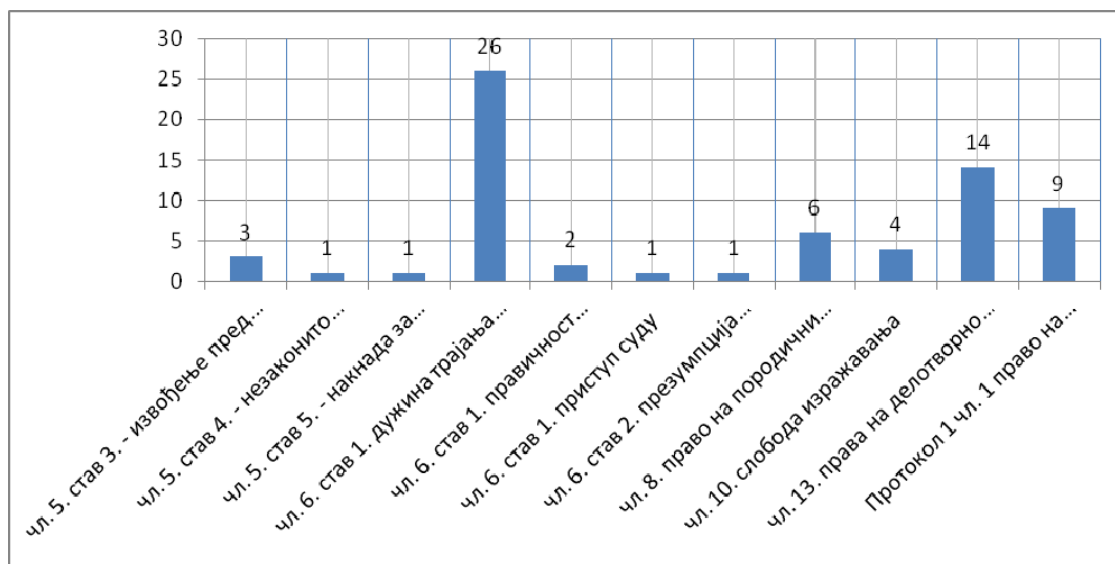
У поређењу са другим државама у односу на пресуде донете током 2009. године, Србија, која је одбрањена у два случаја, остварила је релативно добар резултат. На пример, Суд је у односу на Португалију током 2009. године донео 17 пресуда и у свих 17 пресуда држава је изгубила. Ипак, најгора је позиција Украјине. Од 126 донетих пресуда у 2009. години, ниједан случај није решен у корист државе, што сведочи о дубоким структурним проблемима са којима је суочена ова држава. Све пресуде у којима је утврђено кршење људских права донете су против државе, у односу на укупан број донетих пресуда, и у случајевима Грузије (11) Албаније (9), БиХ (6), Естоније (4), Кипра, Чешке и Данске (3), Црне Горе и Монака (1). Финска се, на пример, одбранила само у једном случају (29 укупно од 28 пресуда у којима је утврђено да је држава кршила људска права).

Статистички показатељи у вези са односом између укупно донетих пресуда у 2009. години и пресуда у којима је утврђено да је држава кршила људска права, за бивше југословенске републике, су следећи: Хрватска 19-16, Македонија 17-16, Словенија, 8-7, БиХ 6-6 и Црна Гора 1-1.

Свакако најбољи резултат у погледу пресуда у којима нису нађене повреде Конвенције, процентуално гледано, оствариле су Холандија (од 4 донете пресуде није донета ниједна у којој је утврђена повреда Конвенције) и Норвешка (од 3 донете пресуде, држава се одбранила у две), док бројчано води Турска (9 пресуда у којима није било повреда Конвенције). Међутим, Турска је убедљиво прва по броју пресуда у којима је утврђено кршење Конвенције (341).

Према томе, може се закључити да су у предметима који су достављени на одговор држави далеко веће шансе да се установи повреда људских права, него што постоје шансе да се повреда не нађе, што указује на потребу да се мора настојати на томе да се све спорне ситуације решавају на ефикаснији начин на домаћем плану.

Структура утврђених повреда Конвенције у односу на Републику Србију најбоље се може видети из следећег дијаграма:

На дан 31. децембар 2010. године

Иначе, током 2009. године Суд је по донетим пресудама у односу на Републику Србију на име нематеријалне штете досудио 33.000 евра, а на име трошкова поступка 14.000 евра. Поред тога у две пресуде (*Црнишанин и др.* и *Гришевић и др.*) Суд је досудио и материјалну штету која се своди на исплату износа досуђених по пресудама домаћих судова које нису биле извршене.

Према упоредној статистици коју објављује Комитет министара – Одељење за извршавање пресуда Суда износи досуђених накнада могу се видети најбоље у следећој табели:

Држава	Материјална штета (€)	Нематеријална штета (€)	Материјална и нематеријална штета	Трошкови поступка (€)	Унутрашњи дуг	Укупно (€)
Албанија	84000	476100		9150		9150
Босна и Херцеговина		5300		21000	130632	151632
Бугарска	810367	228700	102000	96233		1237300
Хрватска	74635	92090		31330		198055
Молдавија	13940006	235500		43120		14218626
Румунија	10203137	602830	221500	152492		11179959
Србија		24600		2700		27300
Словенија		29140		8961		38101
БЈР	1800	30100		5400		37300
Македонија						
Турска	2788005	2530492	155000	222777	436160	6132434

Материјална и неметаријална штета назначени у горњој табели односе се на износе досуђене од стране Суда,. Укупна сума се односи како на износе досуђене по пресудама, тако и на износе по поравнањима и једностраним декларацијама. Унутрашњи дуг односи се на износе досуђене до пресудама националних судова које нису извршене, а чије извршење је наложио Европски суд за људска права у својим пресудама.

Иначе, закључно са 2009. годином су донете 52 одлуке у односу на Републику Србију. Највећим делом те одлуке су донете поводом склопљених поравнања (19) или изјављених једностраних декларација (13). Само у 2009. године судско поравнање склопљено је у 15 случајева, вансудско у једном, а Суд је прихватио једностране декларације у 8 случајева. У свим тим случајевима сходно Уредби о заступнику прибављена је претходна сагласност органа чији су акти довели до поступка пред Судом, јер је процењено да ће Суд утврдити повреду Конвенције.

Такође, у оквиру те бројке од 52 донете одлуке важно је истаћи и то да је донето 15 одлука у којима су представке скинуте са листе по различитим основима, али им је заједничко то да такви случајеви представљају повољно решење за Републику Србију, јер након скидања са листе предмета по основима из члана 37 Конвенције предмет се сматра дефинитивно завршеним с обзиром да сами подносиоци процене да су им минимални изгледи на успех у парници против државе.

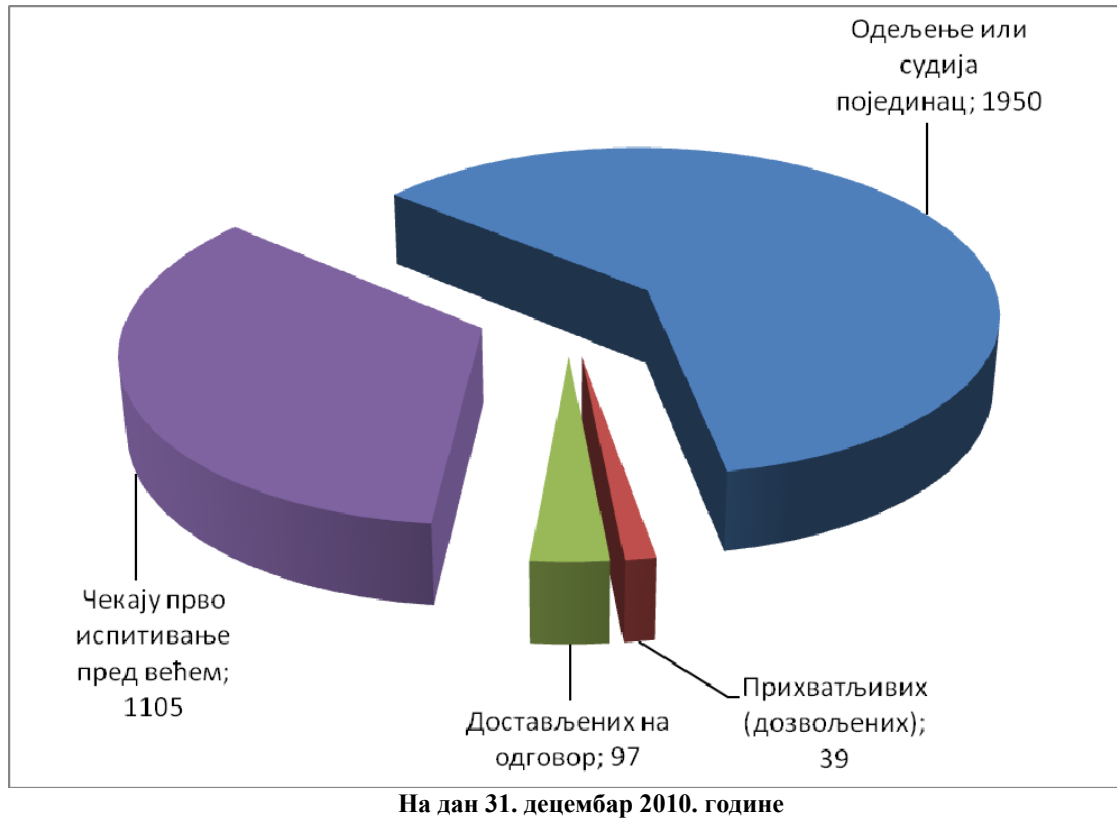
За разлику од таквих одлука, без икаквих обавеза да државу, у случају склопљених поравнања и једностраних декларација настају одређене обавезе за државу, па уколико се те обавезе не испуне предмет може бити враћен на листу што се до сада десило само у једном случају (*Kamuћ*).

Најзад, у четири одлуке представке су проглашене за недопуштене. Такве одлуке доносе се када се утврди да су представке очигледно неосноване или да су подносиоци злоупотребили право на представку, па се у том смислу ове одлуке не разликују од пресуда у којима је утврђено да није било повреда Конвенције.

У 2009. години на име склопљених поравнања досуђено је 66.000 евра, а на име једностраних декларација 17.900 евра.

У првој половини 2010. године донето је 17 одлука. У једној одлуци донетој поводом четири одвојене представке, Суд је представке прогласио недопуштеним због злоупотребе права на представку. Такође, у једној одлуци представка је проглашена недопуштеном због неисцрпљивања унутрашњих правних средстава. Седам одлука донето је поводом склопљених поравнања, а шест поводом прихваћених једностраних декларација. Две одлуке су донете због повлачења тј. одустанка од представке од стране подносиоца.

Да закључимо, тренутно поступање Суда по представкама из Србије може се видети из следећег дијаграма:

Са друге стране, с обзиром да је Комитет министара Савета Европе закључио разматрање три случаја у коме је донета пресуда до сада (*Матијашевић, Лепојић и Филиповић*), задовољан свим предузетим мерама у циљу извршавања донетих пресуда, фактички се поступа у погледу извршавања налога у осталим донетим пресудама, у којима је утврђена повреда Конвенције, све док Комитет министара не констатује да су извршене сви налози у погледу конкретне пресуде (превођење, објављивање и дисеминација, плаћање накнаде, спровођење индивидуалних и генералних мера).

У четири случаја до сада (*Лепојић, Качанор и др., Станковић, Фелбаб*) заступник је поднео захтеве за уступање предмета Великом већу, с тим што је петочлани панел Европског суда за људска права одбио прва два захтева током 2008. године, без посебног образложења, што је уобичајена пракса. Трећи захтев поднет је у марту 2009. године и он је одбијен већ у априлу 2009. године. Током јула 2009. године поднет је захтев за уступање предмета Великом већу и у случају *Фелбаб*, јер је установљење повреде члана 8 Конвенције у наведеном случају супротно ранијој пракси Суда. Подносилац представке у овом предмету, незадовољан износом досуђене накнаде (4000 евра) такође је поднео захтев за уступање овог предмета Великом већу. Сви ови захтеви, као и захтеви подносилаца

представки у случајевима *Цветковић*, *Чех*, *Бјелић*, *Бодрожих* и *Бодрожих-Вујин* одбијени су.

Иначе, током 2009. године усвојено је само једанаест захтева за уступање предмета Великом већу (случајеви против Италије, Летоније, Велике Британије, Молдавије, Шпаније, Белгије, Швајцарске, Холандије, Турске, Русије и Португала).